

LAKIALOITE 36/2005 vp

Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnalle

Euroopan unionin luontodirektiivin myötä myös Suomen edellytetään osaltaan vastaavan suurpetojen, kuten karhun, suden, ilveksen ja ahman, geneettistä perimää edustavien kantojen säilyttämisestä. Suomi poikkeaa asutusrakenteeltaan olennaisesti muista Euroopan unionin maista. Suomi on kauttaaltaan asuttu maa, sielläkin, missä kartalta katsoen näyttää olevan vain pelkkää korpiseutua, on haja-asutuksena ihmisasutusta.

Muissa Euroopan maissa asutus on keskittynyt tiiviiksi kylä- tai kaupunkiasutukseksi täysin toisin kuin Suomessa, jossa on myös runsas vapaa-ajan asutus kautta koko maan. Tässäkin suhteessa Suomen käytäntö poikkeaa täysin muusta Euroopasta. Maanomistus on Suomessa pääosin yksityisomistusta, ja sielläkin, missä puutavarayhtiöt ja valtio ovat merkittäviä maanomistajia, on merkittävästi mukana myös yksityisomistusta. Lapissa, jossa valtion maanomistus on suurinta, on poronhoito yksityisten perheiden elinkeinomuotona yleinen. Täten Suomessa ei ole sellaisia niin asumattomia korpiseutuja, jonne voitaisiin sijoittaa edellä mainittuja suurpetoja ilman vaaratilanteiden aiheutumista ihmisille tai kotieläimille.

Yleinen käytäntö Euroopan unionin maissa on se, että jos suurpeto tulee lähelle kyliä, se metsästetään välittömästi pois. Apuna voidaan käyttää, kuten mm. Saksassa tehdään, helikoptereita ja lentokoneita suurpetojen paikantamiseksi ja saalistamiseksi. Koska asutus muualla Euroopassa on tiivistä kylä- tai kaupunkiasutusta, jo pelkästään kylän tai kaupungin infrastruktuuriin

ääni ja haju ehkäisevät ennalta petojen tuloa ihmisten lähelle. Myös tehokas metsästys on omiaan karkottamaan petoja pois ihmisten lähettäviltä.

Suomessa nykyinen vastuuton suurpetopoliitikka vaarantaa petojen vaistojen ja oppimisenvaraisen kyvyn karttaa ihmistä ja ihmisasutusta. Emojensa mukana ihmisasutuksille tulevat petojen pennut tottuvat täysin väärällä tavalla ihmisasutuksiin ja ihmisiin. Tämä sama koskee myös petojen väärää tottumista kotieläimiin, joita pedot oppivat pitämään ruokanaan, kuten myös kotitalouksien jätteiden jättopaikkoja. Tämä ei missään tapauksessa ole edellä mainitun luontodirektiivin mukaista. Tarkoitus ei ole varmastiakaan tehdä pedoista kaatopaikkaeläimiä, kuten Suomessa noudatetun suurpetopoliitiikan myötä tapahtuu. Petojen vaistojenvaraiset ominaisuudet täydellisesti vääristyvät, ja vaaratekijät ihmisiä ja kotieläimiä kohtaan lisääntyvät.

Koska sudet ovat koirien sukulaiseläimiä, myös geneettinen sukupuhtaus vaarantuu. Sudet pystyvät pariutumaan koirien kanssa, ja seurauksena syntyy erittäin vaarallisia koirasusia ja niiden jälkeläisiä. Naarassudet tulevat pihoihin pariutumaan uroskoirien kanssa, ja maastoon syntyy koirasusia. Oman havaintoni mukaan myös uroskoirat menevät maastoon ja pariutuvat naarassusien kanssa. Kiima-aikana parittelunhaluiset sudet ja koirat löytävät toisensa jo peninkulman päästä kotiasutuksista. Jo nyt on ilmeistä, että Suomessa liikkuvasta susiksi kutsutusta petokannasta suuri osa on koirasusia ja niiden jälkeläisiä. Täten erityisesti geneettinen puhtaus ja

vaistonvaraisten ja opittujen ominaisuuksien piiloille menemisen uhan tosiasiat vaativat erityisesti susien sijoittamista aidattuihin eläinpuistoihin. Susien kohdalla myös väärä tottuminen ihmisiin, ihmisasumuksiin ja kotieläimiin käy nopeasti, koska naarassusi voi saada usean pentupoikueen vuodessa, kuten koirakin, ja pentueessa on noin 12 jälkeläistä per pentue.

Täten on todettava, että edellä mainittujen toiseikkojen varjolla sutta ei voida lukea uhanalaiseihin lajeihin, mikä vaatisi nykyisen kaltaista suojelua. Muutamassa vuodessa runsaan poikastuotannon vuoksi susien geneettisen perimän sekoittuminen koiriin on mitä todennäköisin vaara. Susien geneettisen puhtauden kannalta nykytilanne on hälyttävä.

Koska kaikki edellä mainitut suurpedot aiheuttavat nopeasti lisääntyvää vaaraa ihmisille ja kotieläimille ja koska niiden vaistojenvaraisten ominaisuuksien säilyminen sekä susien koh-

dalla myös geneettinen puhtaus on uhattuna, on erityisesti luonnonsuojelullisista syistä perusteltua sijoittaa suurpedot yhteen tai useampaan aidattuun, riittävän laaja-alaiseen suurelänpuistoon. Nämä suurpedoille tehtävät aidatut eläinpuistot voidaan hyvinkin kustantaa niillä varoilla, joilla nyt täysin tehottomasti yritetään aidata lammastiloja, sekä niillä varoilla, joita nyt menee yhä lisääntyvästi suurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen. Muualta maastosta suurpedot tulisi metsästää pois. Tällöin todelliset luonnonystävät voivat liikkua luonnossa ja lailliset jokamiehen oikeudet palaavat käyttöön. Näin tulee myös EU:n luontodirektiivi vastuullisesti täytetyksi Suomessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 20 päivänä joulukuuta 1996 annettuun luonnonsuojelulakiin (1096/1996) uusi 5 a § seuraavasti:

5 a §

Eräiden suurpetojen suojelutoimet

Suden, karhun, ilveksen ja ahman luontodirektiivin mukaista suojelua varten perustetaan erikseen aidattuja luonnonpuistoja yksi tai useampia erikseen valtioneuvoston asetuksella

säädettävällä tavalla kyseisten eläinten puhtaan geneettisen perimän vaalimiseksi ja niiden sekä ihmisten ja kotieläinten välisten vaaratilanteiden välttämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 2005

Lauri Oinonen /kesk
Seppo Lahtela /kesk